

DEN PUSTENDE LYD AF vejrtrækning i røret. Men jeg spurgte jo bare hvorfor der ikke var noget bryllupsbillede ... Hun bryder tavsheden og spørger om jeg er ved at skrive en bog. Nej, svarer jeg, jeg er gravid og kom bare til at tænke på ... Nå, på den måde. Vi runder af, lægger på.

Det bliver til endnu en telefonsamtale. Ja, en der er *betydningsfuld*. Den sidste. Det ved man jo først bagefter. Måske havde vi alligevel en anelse. For hun lukker op igen, svarer uden tøven på mine spørgsmål, og jeg tager det som et modvilligt løfte. Ikke noget jublende ja, men et kortfattet samtykke *skriv så hvis det nu er så forbandet vigtigt for dig*.

1938

OG MAJ TØRRER DET SIDSTE bord af, skyller kluden og ser hvordan Ingrid ryster forklædet inden hun tager sin kaffekop og siger, Maj, selvfølgelig skal du tage med. Olof, han er køn og glad og smiler til Maj, bare Ingrid ikke lægger mærke til hvordan han kigger på hende med brune øjne, tykt mørkt hår, en tot falder ned i panden, ufrivilligt eller bevidst, det ved hun ikke, men øjnene – og Maj tager porcelænskanden med kaffe. En kop til, den herre, siger hun, krukker for sjov, tak, gerne, søde frøken, svarer han og rækker sin kop frem, fodsved, hun kan ikke tage med dem med sine lugtende fødder klemmt inde i de højhælede sko hele dagen, nej, kør I, siger hun og stiller kanden på disken. Men vær da nu ikke så kedelig, sukker Ingrid med mørktmalede læber nu – hvornår nåede hun det – da Olof kom, var de blege, og når de lukker konditoriet plejer de begge at have blussende røde kinder og hår der lugter af fedt og kardemomme fra bageriet inde ved siden af – stinker Ingrids fødder aldrig? Og så siger Ingrid at Tomas er flink, pæn og har bil, de skal jo bare ud at køre en runde, til Gullvik eller Skeppsmaln, sådan en dejlig aften, det er jo lørdag.

Lille toilet, en lille håndvask, men både koldt og varmt vand. Hun får lirket den ene fod op, sæber ind og skyller, tørrer, også mellem tærne. Hvad laver du derinde, råber Ingrid, den anden fod og under armene, underbukserne, nej, men hun kan ikke køre i snavsede silkestrømper og ildelugtende underbukser. Læbestift, rouge og øjenbrynene bliver alt for mørke med den sodsorte mascara, hun visker ud og ser pludselig ud som om hun har fået et par blå øjne, fugter håndklædet og kommer sæbe på, trækker hårdt i kanten af øjenbrynene, ikke så tosset nu, bedre i

hvert fald. Uden strømper. Nej, det er endnu værre, det går ikke, hun må tage de gamle strømper på og lade som om det er Ingrid der lugter. Han er vist også rig, Tomas, har Ingrid antydnet, og da de låser køkkenindgangen, siger Olof at det er henrivende med kønne piger i sommerkjole, ikke helt for alvor, men alligevel. *Kan du nu se mig, Erik, bor i eget værelse til leje, har arbejde og venner?* Olof holder også hende under armen, de klapper af sted på deres høje hæle hen mod Viktoriaesplanaden, bilen holder inde i gården, og Olof siger at det ikke bliver noget problem at overtale ham, men hun vil ikke med ind, hendes ben ryster, og Ingrid siger at hun er nødt til at gå med, ellers siger Tomas måske nej og vil blive i byen. Han har sikkert købt ind, siger Olof, og så går de op ad trapperne, anden sal, hun er forpustet da de når frem til døren. Olof ringer på, trækker hende ind til sig, hun skal ligesom være synlig når Tomas lukker op, men der er stille indenfor, Olof trykker fingeren mod dørklokken igen, hårdere, mere påtrængende nu.

Lå du og sov, spørger Olof, og Tomas stryger med en hånd hen over det lysegrå hår, hun bliver stående, stiv, de har ikke sagt at han er gammel, sikkert over tredive, fyrre? – kom ind, siger han, lugten af røg og noget andet, ubestemmeligt. Og i trængslen i entreen siger Olof at vi tænkte at du havde brug for at blive opmuntret, og så lo han. Hvad siger du til en udflugt, det ser ud til at blive en satans fin aften, og damerne her har da gjort sig fortjent til en biltur? Og nu ler Ingrid også og siger at hun jo har hørt tale om hvor god Tomas er til at køre bil. Nå sådan, svarer han, og Maj kan se at skjorten er knappet skævt og kun halvvejs stukket ned i bukserne, og så går han ind i stuen, samler et glas og et askebæger op fra bordet, ikke så rodet, gardinerne trukket for, sofaen, lænestolen, standerlampen, han ser ubarberet ud, lidt mørk under øjnene, men solbrændt, så rynkerne ved øjnene lyser hvide i mørket, *fin familie*, Maj siger at det er en hyggelig lejlighed, Tomas ler kort, nikker, går mod køkkenet og kommer tilbage med nogle øller, to grønne glas – værsågod, siger han,

sæt jer i sofaen. Og hun tænker at han kunne have spurgt, hun kan godt lide øl, men hvordan kan han vide det? Den dér lidt bryske måde at sætte flaskerne frem på, så forsvinder han ud igen. Olof åbner en øl, hælder lidt op i glassene og stiller dem foran Ingrid og Maj, tager selv en flaske – han smiler til hende igen og spørger hvad hun så synes om Örnsköldsvik, hvor længe har du boet her nu? Bare siden valborgsaften, siger hun, og jo, det er godt. Siger ikke noget om hvordan hun har længtes hjem, hjem til Storsjön og den høje himmel, Erik, den hastige kvalme, *har du en anden nu*, savner de hende, mor og far og brødrene? Ingrid rejser sig, tager bestemt et nyt glas ud af skabet – i et fremmed hjem – poster vand i, drikker, bagefter stiller hun sig bagved Olofs lænestol, lægger hånden på hans skulder, roder op i hans skinnende hår. Maj ser den anden vej, væk. Tomas er klog, siger Ingrid som for igen at fange hende, tænker typen, det er sikkert.

Skal vi så køre? Tomas i åbningen mellem entreen og stuen, lys, rigtigt knappet skjorte der får ansigtet til at mørkne endnu mere, velpressede bukser, glatbarberede kinder og en skarp duft af barbevand, men hun har set det rødsprængte i det hvide i hans øjne som om han ikke har sovet, hun kan sige tak og farvel, tak for øllet, der er også en dag i morgen, meget træt efter en hård arbejdsuge hos fru Kjellin, men Olof ligesom hopper op fra lænestolen, niver Maj i kinden, og hun trækker hastigt ansigtet til sig, ler så.

Åh, nej, hun vil ikke sidde foran med Tomas, hun vil sidde på bagsædet sammen med Olof, Ingrid, men pludselig holder de begge to på at hun skal sætte sig foran, og Tomas siger smilende at han nok skal køre forsigtigt, hun behøver ikke at være bange. Ordene som er umulige og gør som de vil, kommer slet ikke da hun så sidder der ved siden af Tomas, men det er bedre end alt det pjat der kommer ud af munden når ængstelsen tager fat, *ti så stille*. Ja, hvorfor skal jeg lave sjov og pjævre når parret bag i bilen kun snakker med hinanden? Tomas der ser så kon-

centreret på vejen. Markblomsterne på de lave enge står i knop, ranunkler, vild kørvel og storkenæb vil snart komme strømmende som skum, ja, det bliver smukt. Men i bakspejlet ser Maj hvordan Olof har lagt armen om Ingrid nu, og den rødme der nu vil stige opad fra halsen, hvordan hun har pjattet og gjort sig lækker, og Tomas siger pludselig at han egentlig synes bedre om at sejle, skal vi tage en tur ned til bådebroen når vi kommer så langt? Han kigger hastigt på hende, siger at der nok er varmt tøj i skuret, og hun ser at han alligevel har en elegant profil. Hvis Olof bare er en upålidelig dreng som Erik, lader Tomas til at være en mand, voksen. Farten, udsigten, tænk hvis hun kunne komme til at lære at køre bil.

Villaerne ved vandet. På række, med skrånende græsplæner ned mod den smalle strandbred, og hun ser søgende efter et lille hus nogenlunde som Eriks i Optand, men kan kun få øje på huse med glasverandaer, altaner og karnapper i alt det spæde grønne. Hun vil helst køre længere, langt, langt væk, sidde tavs og kigge ud, men den fremmede sidder lige op ad hende, og hun vender sig mod de andre og spørger om der er langt til huset, skoene klemmer sådan om fødderne der er svulmet op i varmen, og Ingrid ler og peger på et stort, grønmalet hus – dér er huset, siger hun fnisende, og Tomas byder hende sin arm og siger at hans mor har stueetagen, men hun er her ikke nu, og Maj støtter sig taknemmeligt til ham ned ad skråningen, så slipper hun hurtigt og træder til side. Damerne først! Skal hun bare gå lige igennem bislaget – hun tøver i entreen og lader Ingrid gå foran ind i stuen med bøger, malerier og møblementet der passer til en lejlighed. Og nu snakker hun løs. Stemmen der hele tiden former ord, spørgsmål, udtalt uden at få nogen tydelige svar eller modsvar, hun er så sulten, skrigende sulten – hvor længe har de egentlig siddet dér med deres glas og cigaretter? Tomas har serveret vermouth og hældt sjusser op til Olof og sig selv, hun kan ikke se hvad det er han fylder op med og blander i de store

glas, ordene ligesom vrider sig ud af hende, men det er værre med tavsheden og hendes knurrende mave og hvordan Ingrid og Olof bare synker dybere ned i sofaen, hun og Tomas i hver sin knirkende kurvestol. Ingrid er helt optaget af at granske Olofs åbne håndflade, livslinje og kærlighed og børn og fremtid. Har I altid så mange forskellige mærker, spørger Maj, da Tomas siger at hun kan ryge så meget hun vil. Han ser alvorligt på hende og siger at du forstår i denne familie har alle forskellig smag, og det bliver satans surt hvis ikke der er noget af det hele når de kommer på besøg. Så blinker han, og griner.

Hvis bare Olof ville kaste et blik på hende. Hun ser ham stryge med pegefingern hen over Ingrids hånd og et stykke op ad armen, hun har kun været i seng med Erik, ville det være anderledes med Olof, *og du tror at du har en chance*, den ramme vermouth i munden. Men gå i det mindste et andet sted hen, vær for jer selv, tænker hun, og tissetrængende, har Ingrid overhovedet sagt et eneste ord til hende efter at de kom hertil? Der sidder Tomas i sine egne tanker, sjussen og halvt lukkede øjne, cigaretten som burde askes af, og lige da gløden skal til at falde ned på det lakerede gulv, læner han sig frem og skodder i askebægeret på bordet. Siger han ikke noget, hvorfor skal hun så? Og nu kysser de hinanden. Hun bliver siddende, Olofs åbne mund, tungen, hun ser væk, ud, og det er stadig lyst, der er tre uger til sankthans, *hvorfor er du her ikke og holder om mig*, men aldrig mere og hun rejser sig, mærker ikke noget særligt til vermouthen og har ikke tænkt sig at spørge Tomas om et das, går bare stille sin vej i stedet. Den bedøvende duft af hæg, pæonerne små friske knopper i det runde bed omkring flagstangen og havet der er helt stille. Hun finder dasset i udhuslængen, tisser så det plasker, men her kan ingen høre hende. De forbandede strømper, hun tager dem af, går på bare fødder ud i græsset, har sine pumps i hånden, kan dyppe fødderne i vandkanten, iskoldt og hun træder op på bådebroen, sætter sig dér. En fiskerbåd

passerer dunkende på den anden side af vigen – ja, Petterson er flittig med nettene – hun vender sig hurtigt om og ser Tomas komme gående hen ad bådebroen. Vil du med ud en tur, spørger han og nikker mod den brunblanke motorbåd der ligger fortøjet ved siden af dem. Ja, de har jo noget andet for, tilføjer han, og hun siger med en stemme der bliver uventet skarp at hun nok burde tænke på at komme hjemad. Han strækker hånden mod hendes, hun kommer på benene og *jeg ville kunne kysse ham, bare for at prøve*. Der er flere gæsteværelser, siger han, men hun ryster på hovedet, maven knurrer så det skriger, hun spørger om det er langt at gå ind til byen, og Tomas svarer at han da kan sejle hende i båden ind til kajen i byen.

Hvor meget har han drukket? På bænken op ad bådeskuret, det mørkner ude nu. Han siger at det kun er et par dage siden det kom på det rene med skilsmissen, og det er ikke noget at være stolt af. Det var ikke Astrids skyld, tilføjer han grødet, og hun begynder at ryste af kulde i sin sommerkjole og ikke andet end bomuldstrøjen over. *Og her sidder jeg og har malet øjenbrynene* og hvilken rolle spiller det, hun ved ikke om han overhovedet har mødt hendes blik, ikke som Olof. Alligevel lader hun ham uden videre blive dus med sig, og blodet der vil til, bruse og fare gennem hele kroppen, og Tomas spørger hvor gammel hun er, enogtyve, svarer hun selv om hun ikke har fødselsdag før i slutningen af december. Det er også en forbandet alder, siger han og tilføjer at han tror at Astrid mødes med en anden nu, han kommer nok altid til at elske hende, på en eller anden dum måde, og hun siger lidt efter at hendes forlovede, tidligere forlovede, nok også kommer sammen med en anden, men forlovede var de jo aldrig, det ville Erik ikke. Så forsvinder Tomas ind i skuret, kommer tilbage og giver hende en fåreskindspels og et par store herrebukser, siger at der bliver koldt på vandet, og hun prøver at træde ned i båden med sine pumps i den ene hånd, eller klatrer snarere usikkert ned i cockpittet, bange for at falde i vandet, og

han har en ulden polotrøje og anorak på og en lille ffollet sejl-
hue på hovedet. Men nu vil hun blæse Ingrid en lang march og
hvordan hun skal komme hjem.

Havet og det grå lys. Tomas der styrer uden at sige noget. Det
vugger og støder og indimellem får hun et par dråber i ansigtet.
Hun lukker øjnene. Sengen i værelset på Bergsgatan. Bare ikke
værtinden ligger vågen og venter. Man har da lov at gå ud at
danse, og det kan blive sent! I morgen vil hun sove. Sove og ikke
stå op, hvor meget solen så skinner. Drikke sin kaffe på sengen,
falde i søvn igen. Ikke lukke op hvis Ingrid kommer. Og Tomas
sagtner farten og båden glider vuggende ind mod havnen. Tak
for i aften så, siger hun. Jeg burde vel følge dig til døren, siger han,
og hun ryster afværgende på hovedet. Du kan jo komme forbi
en af dagene og aflevere pelsen, læg den i trappeopgangen hvis
ikke jeg er hjemme, siger han, og hun hører ham sætte motoren
i gang, men vender sig ikke om for at vinke.

HUN GÅR HURTIGT. Sikken en gentleman. *Tag dig i agt for ballade, drukmåse og banditter.* Hamrende bryst. Bare hun kunne slippe for skoene og benene der gør ondt. Der er stadig lys i restaurantlokalet på Stadshotellet, hotellet med sine suiter og terrassens udsigt over fjorden. Dér gør de vel også rent, samler linned sammen og dekorationerne fra bordene, er det det hun stræber efter? Med stivede servietter over armen, at stå til tjeneste. Men så buffeten, smørrebrød, lidt bagværk og efterretter, *desserter.* Så stille der er på denne tid, dunkeltgråt, og skygger der lister sig over torvet. Den nærmeste vej er op ad den stejle gade til Bergsgatan, og da hun prøver at småløbe, strammer det hidsigt i lægmusklerne, men gudskelov er der slukket i Näsman's lejlighed. Hun lister sig stille ind i vindfanget og tager den knirkende fyrretræstrappe op. Så sparker hun sine pumps af, smider pels og herrebukser på stolen, fredagens kardemommesnurrer i et skrin, gemt i kufferten i det store, klodsede skab. Hun må ikke spise på værelset, men dér kan fruene vel ikke snage. Hænger kjolen på en bøjle, må lufte ud i morgen, og så natkjolen på og ned under det fugtigkolde lagen og tæppet, spiser en snurre, og én til og snart er der ikke flere i skrinet, men i det mindste er hun mæt, kun klisset tørst i munden, og håret stinker af røg. Men ud i køkkenet kan hun jo ikke gå, ikke på dette tidspunkt. Så meget ved hun at hun holder sig på værelset, vover sig ikke ud i køkkenet for at skramle med kasserollerne. Den gnavende smerte i benene, som hun dog har løbet mellem bordene i cafeen, *hvad vil herren have, hvad vil fruene have, tre kaffe med brød, sodavand og napoleonskage, ostehorn, æg og ansjoser på sigtebrød.* Det var ikke at ligge sulten og småfrysende på et lejet værelse hun længtes efter da hun tog toget fra Östersund. Hvis Erik bare havde forklaret sig. *Maj, du er*

jo ikke helt stabil og ikke altid så let at være sammen med. På Frösön, Hornsberget, hun havde taget madpakke med, termokaffe og rugbrød med gedemyseost fordi han godt kunne lide det, og det var jo ham der opsøgte hende igen, tretten dage efter den triste påskedag hvor hun bare var gået fra ham og han slet ikke havde prøvet på at holde hende tilbage, og nu aftalte han at mødes med hende bare for at tale om det, være *oprigtig*, som om hun var et barn, hvordan han havde nået at tænke de sidste dage, at han faktisk var blevet træt af hende. *Dine grådanfald, jeg er ikke vant til den slags.* Hun kan stadig mærke lugten af hans hud. Den kortklippede nakke, hvordan hun kunne kærtegne den med fingrene frem og tilbage, frem og tilbage. Hvordan hun var nødt til at kvæle hans fnisen i strædet om aftenen, hvor hendes far ikke kunne se, men høre, han ville kunne vågne og blive rasende. *Ville du have slået mig eller ham ihjel?* Men hendes far opdagede aldrig noget. *Jeg skal hen til Margit, Margit og jeg skal i biografen, Margit har inviteret mig op til sit sommerhus,* Margit som aldrig ville lyve, men som alligevel mente at kærligheden i grunden var en himmelsk gave som man ydmygt tog imod fra Gud. Maj måtte love at det var meningen at de skulle giftes *senerehen*, og hun løj ikke når hun sagde at det skulle de. Havde Erik nogen sinde sagt at de ikke skulle? *Men han friede heller aldrig.* Ella med de krusede Katharine Hepburn-krøller, den indsmigrende latter og de brede hofter. *Går du i seng med hende nu?* Hvis bare hun havde været bedre til at holde ud sådan som han kiggede på Ella, ikke havde lavet ballade, det betød måske ikke – åh, godt det samme at han er væk! Jeg kan lige så godt ligge her og pirke snurrerester ud af tænderne med tungespidsen. Klør det ikke, stikker – væggelus? Gamle træhuse med dårlig isolering og bulede tapeter. Mor der skrubber vægge, gulve og lofter i deres etværelses, men så har de heller ikke lus af nogen art. Fru Kjellin har rost hende – jeg ser at De både er omhyggelig med bordene og stolene, Maj, det er usædvanligt for piger i Deres alder. Tænk, hvis det er dér de bor, krybene. Er så træt at hun er ved at kaste op. I morgen vil

hun vaske sine strømper. Hvis hun stiller vækkeuret og afleverer pelsen i morgen meget tidligt. Så kan han ikke være hjemme. Hun vil aldrig se ham mere.

Vågner til tik tak, tik tak, orker dårligt at se på uret da det skramler, standser det hurtigt, glemmer pels og herrebukser. Dem kan hun tage med hen på Kjellins Konditori hvis han kommer dér forbi og vil have dem tilbage. Når hun at tænke det inden hun falder i søvn igen, eller er det bare en drømmeløs dvale indtil hun brat bliver vækket af en smældende mod et bliktag? Jo, det regner, og store hagl har blandet sig. Kirkeklokken ringer til højmesse, hun går i seng igen. Nu endnu mere sulten, men hun har ikke flere boller tilbage i skrinet, hun burde selvfølgelig have gemt en til morgenmad. De bliver sikkert derude. Ingrid bliver der og holder søndagsfri. *Snakker om dig*. Ler ad hende. Hun kom næppe med båden – men hjem skulle hun. Og jeg fik hende snøret, siger Olof, hun blev sur – Ingrid der sikkert griner med. Maj rødmer, nu ved klappbordet, ser ud i gården hvor haglene ligger strøet ud som perlesukker, synes at hele værelset lugter af får. Væk med den. Her vil hun ikke have at den skal være. Hvis hun skynder sig nu, hun arbejder jo hele den kommende uge. Den grå nederdel og Ragnas dueblå bluse, den der blev for snæver over busten da Gunnar kom. Pæn, frakken, en børste gennem håret og spænder bag ørerne. Kun en smule læbestift. Sikken en klodset pels. Hun skulle selvfølgelig have taget den af på kajen og smidt den ned i båden, også bukserne.

Det er ikke sikkert at hun kan finde den nærmeste vej. Hun går med pelsen og bukserne under armen, har ikke nogen paraply, men regnen er jo taget af, dem hun møder har selvfølgelig regnfrakke og sydvest på, galocher, eller er i søndagstøjet under deres paraplyer, hun har en levering at udføre, de kan ikke klandre hende. *Hvad er du bange for? Læg pelsbylten uden for hans dør. Du behøver ikke engang at banke på.* Kommer de fra kirke? De ser sådan ud. Så stabile og reelle. Hvis bare hun ser lige frem, behø-

ver hun ikke at genkende kunder fra konditoriet. Og hende der pjattede med Olof. Lokkemad. *Tomas, forstår du, hun har en rigtig pæn figur.* Eller noget endnu værre. Åh. Og Ingrid, så meget var det bekendtskab værd – må hun nu finde sig et andet arbejde?

Op til første sal. *Du kan godt klare det.* Lyserøde pelargonier i trappevinduerne, nogle gule blade der burde nippes. Oppe på anden sal lægger hun pelsen uden for hans dør. Hun burde have skrevet et kort, tak for lån eller sådan noget, ikke tak for sidst, nej, hvordan ville det blive opfattet, men med hendes barnlige kragetæer, nej, så var det bedre med – *anonymiteten.* Så hører hun gadedøren blive åbnet, straks begynder pulsen, hårdt og taktfast, gid naboerne ikke har set hende, det drypper jo fra håret, at være nødt til at forklare. Og nu slår regnen igen hårdt mod ruden. Skal hun fortsætte opad, ad loftstrappen – nogen rømmer sig, og nu kan hun se. Tomas kommer gående med foroverbøjet hoved, han bærer på en blikform med låg. Maj, siger han da han får øje på hende, og hun vil bare sige nej, du skal ikke tro at jeg har stået her og ventet på dig. Blev I ikke på landet, siger hun derfor, han må godt vide at hun ikke ville møde ham, men siger alligevel tak for i går, jeg ville bare aflevere pelsen. Ja, det er godt, siger han så. Jeg har nystegte sild med. Var lige indenom på Stadshotellet og købe ind. Kom indenfor og spis frokost, det regner jo. Du er temmelig våd, tilføjer han smilende. Det var pænt af dig, siger hun, ufrivilligt venlig i stemmen. Men. Hun siger øh, han siger at det jo er weekend, Maj, din frisøndag, og for anden gang på mindre end et døgn træder hun ind i Tomas' lejlighed.

Var det det at han sagde hendes navn? Senere hen tænker hun sådan. Ikke Majsen, Maja eller sådan noget, men slet og ret: Maj. Hun kommer til at genkalde sig det og skubbe det fra sig. Mindet om den dag.

Knasende stegte sild og kartoffelmos med meget smør i. Knækbrød og stærk ost. Hun er så sulten at hun ikke kan lade æng-

stelsen få overtaget, og han siger at han er taknemmelig for hendes selskab, somme tider er det så kedeligt at spise alene. Jo, hun nikker og ved at hun sjusker på sit værelse, kan ikke lide at bruge fru Näsmands køkken skønt hun har ret til det på bestemte tidspunkter. I øvrigt får de tit noget med hjem fra Kjellins, men det er mest søde sager, eller smørrebrød. De drikker øl igen. Og snaps. Men ser han ikke friskere ud i dag, Tomas? Ligesom glade rynker dér om øjnene, og der er ikke noget gammelmandsløst ved hagen. Man kan næsten se det som en tidlig middag. Der bliver behageligt fnisende indvendig. Her kan ingen se hende! Han siger at han gerne ville servere kaffe, men den bliver ikke god når han laver den, han kan ikke rigtigt få facon på kaffelavningen, så hun tilbyder at gøre det, ja, hun føler sig næsten fri, varm, vel kan hun lave en god kop kaffe. Sammen med Erik kunne hun ikke engang spise i begyndelsen, men hun ved jo at Tomas tilhører denne Astrid, og hun har ikke glemt Olofs drilende øjne på sig.

Hvordan havner hun i sofaen? Hun er ikke helt sikker på benene, øllet og snapsen der vist blev skænket op af en enkelt gang til, selvfølgelig kan hun mærke det, alle har ret til at snuble, glide, han ligesom genner hende hen mod sofaen, hvor dejligt at synke ned i denne blødt moderne sofa med dens flaskegrønne fløjlsbetræk, Tomas tager kopper, kaffekasserollen, åh, hvis bare hun fik en kage til, men nej, han stiller cognac frem, og en karaffel, appelsinlikør, det har hun aldrig smagt – så sødt – så stærkt – og cigaretter igen – kan klokken være tre? Og så er stemmen tæt ved, han puster røg ud og siger at du – må jeg sige du – har sådan en frygtelig flot næse, Maj. Det siger han, og stryger med pegefingerned ned over hendes næsetip. Jeg har aldrig kunnet lide små næser, tilføjer han – ved han at hun har komplekser på grund af sin store næse – selvfølgelig, snedigt sikkert, hun må være på vagt. Du tror mig ikke, siger han skuffet. Men jeg lyver ikke. Men du er kønnere uden de spænder bag ørerne. Hun ler

lidt, hånden ryger instinktivt op, løsner hårspændet i den ene side, håret falder frem. Så tager han hendes ansigt, kysser hende. Hun tænker ikke noget særligt. Olof og Ingrid i huset. Erik med en anden, hun ved det næsten. Lidt erfaring, det skader vel ikke? Han åbner blusens knapper, de er besværlige. Kan hun lide det? Hun ved det ikke. Det er ikke som med Erik, den vilje til at sluge. Burde hun protestere? Han trækker vejret tungt, tager hendes hånd. Sengen i kammeret, lægger hende ned.

HAN VÅGNER IKKE. Hun ligger inderst mod væggen i soveværelset, han på maven ved siden af. Ryggen bar, en senet ryg, også den er solbrændt, men balderne er hvide, det kan hun se. Burde hun vække ham? Det vil hun ikke. Hvad skal de tale om? Tør hun klatre hen over ham for at få fat i sit undertøj – det bliver hun nødt til. Hvis hun kravler ned i fodenden, forbi hans fødder – men når hun løfter dynen af, vågner han sikkert. Der løber noget varmt ned ad indersiden af lårene da hun rejser sig op. *Lugter hans sæd anderledes end Eriks?* Et hastigt greb til struben – ikke tænke – hvor hun dog er tissetrængende. Helst vil hun gå med det samme, og hun klæder sig hurtigt på. Blusen er ikke ret krøllet, er det holdt op med at regne? Er han levende? Så unaturligt stille, med ansigtet mod hynden, puden smidt på gulvet. Jo, nu løfter skuldrene sig, synker ned igen.

Lugten af stegt sild. Kaffekopperne, glassene, hun bærer dem ud i køkkenet, samler tallerkenerne med fiskeresterne på bordet sammen. Hun bør da vaske op når han har inviteret på mad? Hun finder en kasserolle, balje, varmer vand, vasker op, hurtigt, næsten sjusket. Stiller de tomme flasker på gulvet, op ad spisekammeret. Går stille ind i stuen, tager sit hårspænde fra sofabordet, sætter håret op igen, nej, det passer ikke til hende, ansigtet får forkerte proportioner, men nu må det være sådan.

Hvor kendt er han her i byen? Gaderne er øde og stille søndag aften, en dame lufter sin hund, kan være en sladdertaske, *jeg så at Berglund fik damebesøg ved frokosttid, og hun gik ikke derfra før klokken syv.* Men damen lader ikke til at lægge mærke til hende før de er kommet helt tæt på, så nikker de til hinanden.

Har fru Näsman ventet på hende? Hun står i hvert fald i vindfanget, vil snakke, spørger. Har det været en god weekend? Har hun fundet nogen kammerater? Har hun overhovedet nået at se noget af byens smukke omgivelser? Det er minsandten for koldt til at gå i vandet – sikken en haglbyge vi fik i formiddags! *Har du været i seng med horebukken Berglund?* Maj gyser, hun bliver øjeblikkelig varm. Fru Näsman i sin dårligt siddende kjole, hun bliver ved med at snakke om vejret, regnen der sikkert har ødelagt en masse bede og blomster, skønt der kommer vist snart en varmebølge, og De kan naturligvis altid låne en paraply fra stativet i entreen, frøken Olausson, selvfølgelig hvis De ikke har noget mod herreparaplyer, hvis bare De husker at aflevere den igen, paraplyer er jo så lette at forlægge. Og Maj ved ikke at hun senere, et halvt århundrede senere, skal udleje de fraflyttede børns værelser til unge piger der læser ved sygeplejeskolen, det sker sikkert at hun venter i entreen, tilfældigvis har et ærinde i korridoren hvor linnedskabet befinder sig når låsen bliver drejet om – om hun måske kan servere te og nybagt grahamsbrød, eller kaffe, varm chokolade? Så stor en lejlighed, alene i de mange værelser. Egentlig har hun kun brug for køkkenet, spisekrogen og soveværelset. Men fjernsynet står jo i dagligstuen selvfølgelig.

Endelig er hun alene på loftet. *Byens øjne våger over dig, Maj Sara Johanna.* Det sagde far, teatralisk, så hun ikke rigtig tog det alvorligt. Og Erik og hun skulle jo giftes. Da han kom fra sin søsters bryllup i Ås, sagde han at hun ville blive smuk som brud og tilføjede hviskende, især når jeg får lov til at tage brudekjolen af dig. Ubehaget. Hvordan Tomas for bare nogle timer siden granskede hendes bryster. At det var ... spændende. Dengang. Nu må det væk og være overstået. Kyssene, hans tunge, nej. Hun vil fortælle det til nogen, have det ud af sig, *mor*, ville Ragna forstå, hende der er storesøster? Ragna har jo sikkert oplevet mere end hun har fortalt. Ingrid må ikke vide noget, Olof. *Når han tager underbukserne af.* Hun kan flytte hjem igen. Måske skifter Erik mening?

Var det ikke barnligt stolt at fare af sted hertil, bare fordi. Hvordan var det far sagde på perronen i Östersund – skal du absolut tage til kysten, hvad skal du lave dér når du havde et godt arbejde i Åre. Du skal da ikke ud og rende så du bringer skam over din mor. Og kasketten skjulte det strenge blik. Eller var det bare sådan hun hørte det da de stod og tav og ventede på toget der skulle bringe hende til det lejede værelse hos fru Näsman og travlheden i konditoriet. Til Ingrid med hendes mageløse garderobe, kjoler og nederdele og bluser og sko, Ingrid der egentlig ikke behøver at arbejde, det har hun fortalt Maj, hun vil bare være sig selv, faderen er vist formuende, men Maj var nødt til at komme væk fra Åre. Skrev Erik ikke at hun for altid ville have en særlig plads i hans hjerte, med den tilføjelse at de ikke var *bestemt* for hinanden. Og så læser hun det igen, det fremmede tonefald, for at prøve det hun allerede så godt ved, *du begynder jo alligevel at tude*, hun begraver ansigtet i den fjerknoldede pude. Tomas og Astrid. Olof og Ingrid. Erik og Ella – selvfølgelig er det hende – og hvor hun dog hader hende.